

Reseberättelse La Rochelle 2017

Céline: Termometern visar på -9. Jag står på tågstationen i Ljusdal, Hälsingland och är förväntansfull. Jag tar en selfie och lägger ut på Facebook, berättar att jag är på väg till La Rochelle. Drygt tre timmar senare stiger jag av vid Arlanda. Har redan checkat in så jag går till gaten och sätter mig. Redan när jag kliver ombord på Air France möts jag av "Bonjour Madame!" Det är sju år sedan jag talade franska med släkt och vänner. Trots att jag lyssnat på minst 100 chansons françaises inför den här resan, undrar jag hur det ska gå att prata och förstå mitt gamla hemspråk. Jag har ingen brytning. Alla utgår från att jag kan franska. Jag kan franska. Men inte lärarvärldens akademiska franska. Det löser sig, tänker jag. Jag landar på flygplatsen Charles-de-Gaulle och är rätt nöjd med min "vinterskrud". Både vinterskor och jackan passar perfekt i ett nollgradigt Paris. Snurrar några varv innan jag slår mig ner för att vänta på min stipendiekollega, franskläraren Anne Jinert från Malmö. Jag har sett henne på bild och vi har varandras telefonnr. "Är det ok om vi talar franska?" är det första hon säger efter att vi hälsat på varandra. Lika bra att ta tjuren vid hornen och rassla igång språket, tänker jag. Vi kliver ombord på snabbtåget TGV mot La Rochelle. En 5 timmar lång resa. Vi pratar franska, vi pratar svenska, mixar och skrattar. Tycke uppstår. Anne är en sprudlande fransyska och mycket lätt att tycka om. Skönt! Lite pirrigt är det att resa iväg utan att veta något om sin resekamrat. Taxi till hotellet. Jag har glömt hur trevliga fransmännen, mina landsmän, är. Artiga, vänliga och tillmötesgående. Somnar med en bra känsla i kroppen.

Anne: Vilken känsla! Vilken glädje! Jag är antagen till en 3 dagars utbildning i La Rochelle! Jag har precis pratat i telefon med Åke från FLF och vet inte vad jag ska börja med. Jag åker om 10 dagar, ska jag först boka flygbiljetter eller berätta för min rektor? Nåväl, de praktiska detaljerna löser sig, jag är bara just nu så ovillkorligt tacksam och lycklig att vara lärare. Och så kommer avresedagen. Jag ska åka hem, till mitt hemland! Jag ska få prata utan brytning, utan att de andra uppfattar mig som främmande. Jag är inte längre fransyskan, bara Anne och under 3 dagar kommer jag att vara en självklar del av en grupp. Jag har med mig alldeles för tunna kläder och kylan biter sig fast medan jag går den långa vägen mellan flygplatsen och tågstationen i Paris. Förundrad över klimatet fortsätter jag med raska steg mot perrongen när någon ropar mitt namn. Det är Céline, min resekamrat från Ljusdal. Vi tycker genast om varandra, klockan är 17.30 och vi slutar inte prata först vi anländer i La Rochelle fem timmar senare.

Céline: Croissant till frukost och äkta fransk baguette. Vi njuter. En rask morgonpromenad från Hotel de Paris mot hamnen. Det är en kall onsdagsmorgon i La Rochelle. Vid hamnen möter vi några personer som visar sig vara på väg till samma kurs. Vi pratar med varandra som om vi redan träffats förut. Inga långa tysta blyga svenska blickar. Anne är en riktig isbrytare. Men så är hon också fransyska. Mina fyrtio år i hälsingskogarna har verkligen

försvenskat mig. Men jag tinar, mycket snabbt. Vänliga blickar, ett varmt och hjärtligt mottagande. Sen är kursen igång. Varje kursdeltagare får berätta om sig själv. En mikrofon går runt till alla sextio deltagare. Namn, yrkesroll, två adjektiv som beskriver din personlighet och varför du är här. Salen är fylld av musiklejare, låg- och mellanstadielärare, hög- och gymnasielärare, bibliotekarier, artister, musiker och en ensam yrkesvägledare. Den gemensamma nämnaren är allas intresse för att använda sig av musik i skolan och i undervisningen. Det blir en intensiv dag. Mycket skolord. Tur att Anne snabbt kan översätta när jag kör fast. Alla pratar mycket och länge. Det är intressant att få kunskap om hur man i Frankrike satsar, från staten, landsting, kommuner och skolor, på kultur. Stora pengar läggs sen 30 år tillbaka i flera stora nationella projekt bl.a. La Chanson Francophone och Les Enfants de la Zique för att utveckla och bredda barn och ungdomars musicerande och öka deras kulturella (musikaliska) kunskaper. Mycket imponerande! Frankrike har för länge sedan förstått musikens (ja all kulturs) betydelse för unga människors utveckling. Jag och Anne vill seriöst skriva till Sveriges utbildnings- och kulturminister och implementera samma system i Sverige. En annan stor skillnad är också att skolor inte räds sponsorer (inom etiska gränser förstås). I Sverige vilar en stark tradition att inte blanda statligt/kommunalt med privat. Men när man ser vad man kan åstadkomma tillsammans i symbios för en god sak är det helt klart en bra lösning för att sprida kulturen i skolorna. Dessutom gagnar det eleverna då dessa projekt ger ett rikare kulturliv på skolan och när alla sorters elever både på landsbygden och i staden.

För de som tror att vi åkt på en semestertripp kan jag omgående dementera detta. Vi är schemalagda från 08.30-18.30 varje dag. Lunchen är viktig och värdesätts högt i Frankrike. Den varar i 90 min. Verkligen något för Sverige att ta efter. Mycket skönt att hinna äta i lugn och ro och socialisera sig. Dagen har bestått av många intressanta möten men att bara få sjunga en sång kändes lite skvalt. Vi hoppas att de tre cd vi fick i present är fulla med fina franska visor. När klockan närmar sig 18.30 börjar det bli svårt att hålla fokus och koncentration. Hjärnan har gått på högvarv hela dagen. Hur omsätter vi allt vi hört, diskuterat och lärt till svenska skolförhållanden? Vi unnar oss en tre-rätters middag, som avslutning på en intensiv dag, ett gott glas vin och fortsatt språkbad innan vi återvänder till hotellet.

Le chantier des profs heter vår fortbildningskurs. Vi filmas hela tiden (vissa delar sänds live via Facebooksidan Francos Éduc) Vi lär oss en Bernard Lavilliers sång som heter Les mains d'or. En sång som handlar om en nedlagd stålfabrik och frustrationen kring att bli arbetslös. En tung text men viktig. Vår uppfattning är att sångtexter generellt har större betydelse i Frankrike än Sverige. Oavsett så är det underbart för själen att vi äntligen ägnar tid åt att sjunga. Arbetet med vårt fiktiva musikskolprojekt fortskrider. Det närmar sig redovisning. I vår grupp finns många starka viljor. Det blir en spännande dynamik och intressanta diskussioner på ett kreativt sätt. Dagens överraskning bjuder en fransk musiklejare på när hon

berättar att hon sjunger två svenska, för oss okända, sånger med sina elever. Bara för att hon vill och tycker att svenska språket och musiken är vacker. Många hyllar det svenska skolsystemet, vårt arbetssätt och elevernas höga resultat. Undrar om det inte förväxlar Sverige med Finland? PISA resultaten har förvisso vänt uppåt för första gången i år men ur ett europeiskt perspektiv så har Sverige långt kvar till 90-talets topplaceringar. Jag och Anne passar på att gå en runda efter lunchen och vi får uppleva lite vårkänsla i ett soligt La Rochelle som hittills varit kall och fuktigt så här vid Atlantkusten. Vår sista kväll avslutas på en prisbelönt restaurang (Gault & Millau) i sällskap av LRs Ingrid Pihl och Åke Nilsson från Franskläraryörening. En fin avslutning på dagen med himmelsk god mat!

Vår sista dag inleds med sång. Själslig yoga. Sen ligger all fokus på redovisning. Varje arbetsgrupp har haft förmånen att arbeta med en professionell artist och i vår grupp heter artisten Monsieur Roux. Nu har jag blivit varm i kläderna och min franska löper fritt. Anne stöttar där det behövs. Jag minns plötsligt en dikt från mina barndomsår i Frankrike som jag senare deklamerar inför publik. För de franska kursdeltagarna är vi "svenskor", ett exotiskt inslag i denna annars genomgående franska fortbildningskurs. Även om kursen ändrat upplägg från tidigare år, nu med fler deltagare, mer föreläsningar och teoretiska pass och färre sångtillfällen så har resan, kursen och alla trevliga fransmän, diskussionerna, den underbara maten, skratten, lämnat mersmak och inspirerat oss att ta med oss något hem till Sverige. Det är viktigt att stanna kvar i den känslan. Vi tänker att vi vill söka nya pengar och denna gång ta med elever på en fransk musikturné med start hos Anne i Malmö. Slutprodukten skulle kunna vara, förutom en konsert, en inspelning av de franska sånger vi turnerat med. Vi vill rikta ett stort tack till Lärarnas Riksförbund och Franskläraryöreningen för initiativet till fortbildningsstipendiet i La Rochelle. Voilà c'est fini... Le Chantier des Profs et des professionnels de la culture - promotion 2017.

Céline Estassy
Stenhamreskolan, Ljusdal

Anne Jinert
Vårboskolan, Burlöv